

Więcej litewskiego w szkołach mniejszości? Resort oświaty zaprasza do publicznej debaty

KURIER kurierwilenski.lt/2024/02/16/wiecej-litewskiego-w-szkolach-mniejszosci-resort-oswiaty-zaprasza-do-publicznej-debaty/

February 16, 2024

Czytaj również...

Co robić z górą jajek, które zostały po Wielkanocy?

„Przymierz buty teatralne”: Dzień Teatru w Szkole Sztuk Pięknych w Pogirach

445 lat Uniwersytetu Wileńskiego. Ważna data dla jednej z najstarszych uczelni

— Tradycyjnie zapewnia się nas, że proponowane zmiany mają na celu dobro uczniów, ale czy jest tak w rzeczywistości? Śmiem twierdzić, że nie — oponuje Krystyna Dzierżyńska, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

„Proponujemy trzy kierunki: stopniowe zwiększanie nauczania i używania języka litewskiego w szkołach, wzmocnienie umiejętności językowych nauczycieli w języku litewskim, przyznanie większej autonomii samorządom i samym szkołom w podejmowaniu decyzji dotyczących edukacji w języku litewskim” — wymienił minister. Jak zaznaczył, powyższe propozycje są przedłożone do dyskusji, mieszkańcy mogą przesyłać swoje opinie na ich temat do ministerstwa e-mailem.

— Na posiedzeniu Zarządu Macierzy Szkolnej na pewno będziemy konsultowali swoje najlepsze, umotywowane propozycje, które przedłożymy w dyskusji resortowi oświaty. Szkoła z ojczystym językiem nauczania musi być nie z nazwy, ale faktycznie nauczać w języku ojczystym. Musi to być również szkoła z bardzo dobrym nauczaniem języka litewskiego — podkreśla Krystyna Dzierżyńska.

Czytaj więcej: Krystyna Dzierżyńska: „Najważniejsze, że łączy nas wszystkich język ojczysty”

Różnice — od klas podstawowych

Minister zwrócił uwagę, że w placówkach oświatowych mniejszości narodowych w edukacji przedszkolnej i początkowej dzieci mają znacznie mniej lekcji języka litewskiego niż ich rówieśnicy.

„W ciągu czterech lat nauki w szkole początkowej z językiem nauczania mniejszości narodowej uczniowie mają 665 lekcji języka i literatury litewskiej, zaś w szkole z litewskim językiem nauczania uczniowie mają o 53 proc. więcej lekcji języka i literatury litewskiej, czyli 1 015 lekcji w ciągu czterech lat szkoły początkowej” — zauważył Jakštas.

— Jeżeli nauczanie języka litewskiego ma się odbywać kosztem języka polskiego, to takie rozwiązanie absolutnie nie wchodzi w rachubę — podkreśla Krystyna Dzierżyńska. — Problem tkwi w ujednoczonym programie nauczania języka litewskiego dla klas początkowych, o czym również mówimy już od dawna. Brakuje odpowiedniego dla szkół mniejszości narodowych programu nauczania języka litewskiego dla dzieci, które dopiero zaczynają poznawać ten język. Obecnie dziecko z rodziny polskojęzycznej przychodzi 1 września do polskiej szkoły i otrzymuje podręcznik i program taki, jaki ma dziecko w litewskiej szkole, które dobrze włada tym językiem. Ujednoczyć program nauczania i powiedzieć, że jest to jednakowy start, to jakieś nieporozumienie. Start jest niejednakowy, a oczekuje się jakichś nadzwyczajnych wyników. W klasie pierwszej dziecko przede wszystkim musi opanować własny język ojczysty, ucząc się równoległe języka litewskiego. Ale to absolutnie nie oznacza, że podręczniki z litewskiego w szkołach polskich i litewskich muszą być identyczne — podkreśla prezes „Macierzy Szkolnej”.

W szkole podstawowej i średniej liczba lekcji języka litewskiego, niezależnie od języka nauczania, jest już taka sama.

Wiceminister Ramūnas Skaudžius twierdził, że możliwości lepszej nauki języka litewskiego mogą być stworzone już w przedszkolach i klasach początkowych. To, w jakim stopniu zwiększyć liczbę lekcji języka litewskiego, planuje się skonsultować ze społeczeństwem.

„Na przykład, gdybyśmy poświęcili jeden dzień na naukę w języku litewskim w przedszkolach, można by stopniowo zwiększać po jednej godzinie w języku litewskim każdego roku i nie wymagałoby to żadnych dodatkowych środków” — powiedział Skaudžius.

Nauki społeczne — wyłącznie po litewsku?

Kolejną propozycją zgłoszoną do dyskusji jest nauczanie nauk społecznych, tj. historii, geografii i obywatelstwa, wyłącznie w języku litewskim.

„Przed odnowieniem podstaw programowych w szkołach mniejszości narodowych w języku litewskim nauczano podstaw obywatelstwa na lekcjach historii i geografii Litwy. Zaktualizowane programy nauczania historii przewidują, że wydarzenia światowe są związane z historią Litwy, przez co historia Litwy staje się integralną częścią historii” — powiedział Skaudžius. „Oddzielanie historii i geografii Litwy od historii świata z dydaktycznego punktu widzenia należy już do przeszłości” — dodał wiceminister.

Podczas wtorkowej konferencji prasowej Gintautas Jakštas i Ramūnas Skaudžius przedstawili propozycje dotyczące edukacji w szkołach mniejszości narodowych
| Fot. ELTA, Dainius Labutis

„Wolność w wyborze”

Ministerstwo sugeruje również, aby w szkołach mniejszości narodowych same społeczności szkolne, samorządy, miały większą moc decyzyjną w wybieraniu języka nauczania.

WIĘCEJ NIŻEJ | Reklama na podst. ust. użytkownika.; Dzięki reklamie czytasz nas za darmo

„Proponujemy, aby na mocy decyzji rady szkolnej obowiązkowy język mniejszości narodowej na poziomie edukacji średniej w tej szkole mógł stać się opcją do wyboru” — powiedział Skaudžius.

Rozważa się również umożliwienie szkołom mniejszości narodowych, na mocy ich własnej decyzji, zatrudnianie nauczycieli, którzy nauczaliby niektórych przedmiotów w języku litewskim. Wiceminister twierdził, że już w tej chwili szkoły mniejszości narodowych mają trudności ze znalezieniem nauczycieli przedmiotów w języku mniejszości narodowej.

Ministerstwo proponuje również przedyskutowanie wyższego poziomu znajomości języka litewskiego u nauczycieli szkół mniejszości narodowych. Nauczyciele w wieku przedemerytalnym byliby zwolnieni z tego wymogu.

— O tym, że trzeba skierować wysiłek na pozyskiwanie dobrych nauczycieli języka litewskiego, mówimy już od wielu, wielu lat. Po wprowadzeniu ujednoczonego egzaminu z języka litewskiego przekazywaliśmy, że potrzebny jest dobry podręcznik, dobry program i dobry nauczyciel. Tak więc w tej kwestii się zgadzamy, ale wprowadzanie kolejno jednego,

drugiego, trzeciego przedmiotu po litewsku po prostu zmieni całą koncepcję szkoły polskiej na Litwie. Ta koncepcja dotychczas się sprawdzała, bo polska szkoła ma dobry poziom nauczania, dobre wyniki dostawania się na studia wyższe. Jak wynika z danych zaprezentowanych na konferencji za rok 2022/23, okazuje się, że studia podjęło 47 proc. abiturientów z polskich szkół, 49 proc. z litewskich — to nie jest jakaś kardynalna różnica. Oznacza to, że szkoły z polskim językiem nauczania oferują dobry poziom — wskazuje Krystyna Dzierżyńska.

Czytaj więcej: [Ujednolicono programy nauczania litewskiego, a podręczników — brak](#)

WIĘCEJ NIŻEJ | Reklama na podst. ust. użytkownika.; Dzięki reklamie czytasz nas za darmo

Zamknięcie nie jest brane pod uwagę

Na początku stycznia minister wspomniał o rozważanym stopniowym wygaszaniu nauczania języka rosyjskiego w szkołach w kraju. Twierdził, że wówczas w kraju pozostaną szkoły mniejszości narodowych, w których naucza się w językach Unii Europejskiej lub krajów przyjaznych Litwie. Później wyjaśnił, że zamknięcie takich szkół nie jest brane pod uwagę.

Najwięcej szkół mniejszości narodowych znajduje się w południowo-wschodniej Litwie. Około 14 tys. osób uczy się w szkołach ogólnokształcących z rosyjskim językiem nauczania, głównie w Wilnie, Wisagini, Kłajpedzie. Zgodnie z prawem, w miejscowościach, w których tradycyjnie mieszka liczna mniejszość narodowa, na wniosek społeczności samorząd gwarantuje naukę w języku mniejszości narodowej.

Reklama na podst. ust. użytkownika.; Dzięki reklamie czytasz nas za darmo